

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,
ਬਨਾਮ

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

22 ਨਵੰਬਰ, 1951

1951 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ III

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ V), ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (II) ਅਤੇ ਆਰਡਰ 22, ਨਿਯਮ 3—ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ (1937 ਦਾ XVIII), ਸੈਕਸ਼ਨ 3—ਕੀ ਇੱਕ ਮੁਰਿਤਕ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ।

ਐਸ.ਐਸ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੋਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਜੇ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿ ਕੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਕੇਸ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜੰਬੂਰਾਓ ਸਤੱਪਾ ਕੋਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਅੰਨੱਪਾ ਰਾਮਚੰਦਰੱਪਾ ਕਬੁੱਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਮਰ ਚੰਦਰ ਕੁੰਡੂ ਬਨਾਮ ਸੇਬਕ ਚੰਦ ਚੌਧਰੀ (1), ਦੀਨਾਮੋਨੀ ਚੌਧਰਾਨੀ ਬਨਾਮ ਅਲਹਦੂਤ ਖਾਨ (2), ਗਿਆਨ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਦਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਲੇਖ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਗਜਾਪਤੀ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦੇਉ (4), ਅਤੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ (5), ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ; ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਜੈ ਗੋਪਾਲ (6), ਅਸਹਿਮਤ ਸਨ।

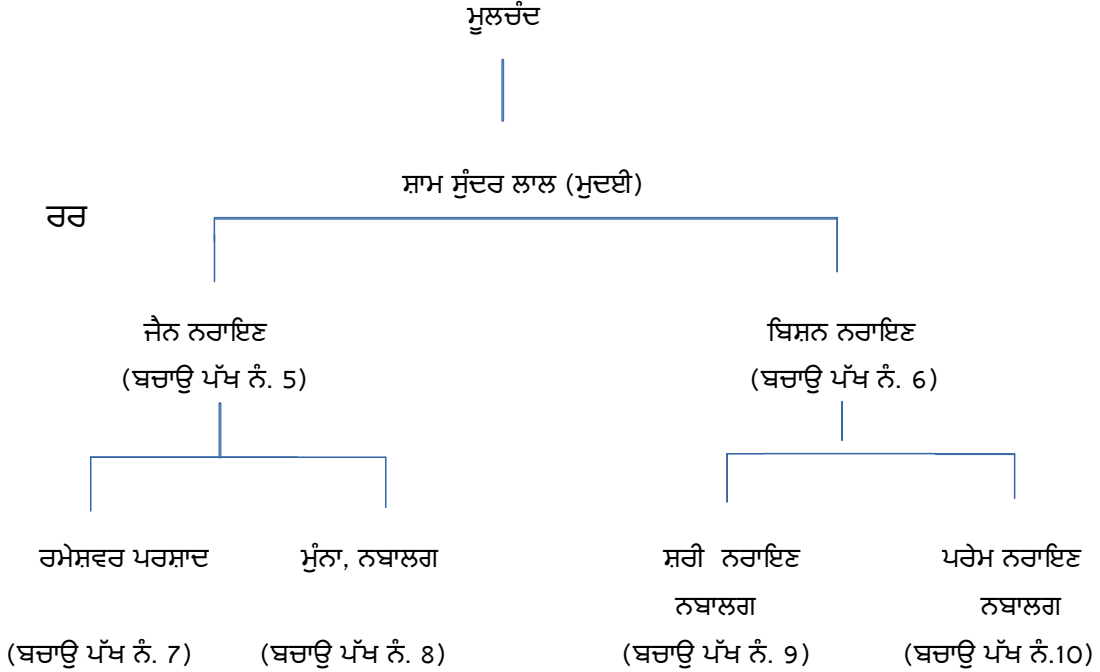
ਸ੍ਰੀ ਏ.ਐਨ. ਭਨੇਟ, ਸਬ-ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 13 ਫਰਵਰੀ 1951 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। -

ਕੇ.ਐਲ. ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਸ. ਥਾਪਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਫ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਲ. ਭਾਟੀਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਭਨੇਟ, ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 13 ਫਰਵਰੀ 1951, ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 3 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੰਸ਼-ਸਾਰਣੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਮੱਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:- ,

ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਏ ਮਲ-ਮੂਲ ਚੰਧ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ-ਜੈ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਸਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜੈ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਬਚਾਉ ਪੱਖ ਨੰ. 5 ਅਤੇ 6 ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ(ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ), ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਲਾਲ, ਬਚਾਉ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1, ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਬਚਾਉ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2, ਬਾਕੀ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਇਸ ਫਰਮ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ-ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਕਤੂਬਰ 1940 ਵਿੱਚ ਧੌਮ ਸੇਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਲਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

23 ਜੁਲਾਈ 1941 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ, ਛੋਟੇ ਲਾਲ, ਆਪ, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜੈ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਜੈ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸਨ। ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਗਭਗ ਦਸ ਸਾਲ ਲਟਕਦੀ ਰਹੀ। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ

(1) I.L.R. (1907) 34 Cal. 642 (F.B.)

(2) (1895) 8 C.W.N. 843

(3) A.I.R. 1938 A/I 163

(4) I.L.R. (1941) 20 Pat. 755

(5) A.I.R. 1945 Oudh. 60

(6) I.L.R. (1921) 2 Lah. 114

ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਮਹਿਤਾਬ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਵੱਲੋਂ ਆਰਡਰ XXII, ਨਿਯਮ 3, ਅਤੇ ਆਰਡਰ I, ਨਿਯਮ 10, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 111 'ਤੇ ਹੈ। ਮਿਤੀ 4 ਅਕਤੂਬਰ 1950 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੁਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਜੈ ਗੋਪਾਲ (1) ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (11) ਵਿੱਚ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਮੁਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੁਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਮਨੀ (1) ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਗਣੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ-ਰਾਮ ਸਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਮੂਲੇਈ (2) ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੰਬੂਰਾਓ ਸਤੱਪਾ ਕੋਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਅੰਨੱਪਾ ਰਾਮਚੰਦਰੱਪਾ ਕਬੁੱਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਸਕਾਟ ਸਮਿਥ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੇਵਿਸ, ਜੇ. ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਯਨੇ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਬਿਆਨ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖੌਤੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ, ਭਰਾ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਦੇਵੀ, ਮਾਤਾ, ਨੂੰ ਮੁਰਿਤਕ ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ।

(1) I.L.R. (1921) 2 Lah. 114

(1) I.L.R. (1918) 42 Bom. 504

(2) I.L.R. (1931) 55 Bom. 709

(3) I.L.R. (1941) 65 Bom. 177

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਬੰਬਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਮਨੀ (1), ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੋ ਬਚਾਉ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (11) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਗਣੇਸ਼ ਸਾਖਰਨ ਸਰਾਫ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਮੂਲੇ (2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਜੋਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ILR 42 Bom.504 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਟਕਰ, ਜੇ. ਨੇ ਪੰਨਾ 716 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

ਚੁਨੀਲਾਲ-ਹਰੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਮਨੀ (1) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸਹਿ-ਭਾਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਹੋਵੇ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਣੇ-ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ - ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਐਗਜ਼ਿਕਿਊਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸਦੀ ਉਸਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਜੋ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬੇਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਉਣਾ ਪਏਗਾ ਜੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਾਰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, ਬਰੂਮਫੀਲਡ, ਜੇ., ਦਾ ਵੀ

ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ।

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੰਬੂਰਾਓ ਸਤੱਪਾ ਕੇਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਅੰਨੱਪਾ ਰਾਮਚੰਦਰੱਪਾ ਕਬੁੱਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਨੇ ਜੰਬੂਰਾਓ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 5,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਨ। ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਪੀ. 182 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

" ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ ਦੀ ਸਹੀ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਲਪਨਾ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਥ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਚੁਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਮਨੀ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

ਮੈਨੂੰ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਚੁਨੀਲਾਲ-ਹਰੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਮਨੀ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਤਰਕ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ, ਬੀਮਨ (ਪੰਨਾ 509) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ' ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਗੀਟਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਹਿਭਾਗੀਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਬਚਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਹਿਪਾਰਸੀਨਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਲਗਭਗ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ 'ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਛੱਡਣੀ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੁਨੀ ਲਾਲ-ਹਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਮਨੀ (1), (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਗਣੇਸ਼ ਸਖਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿਵ ਰਾਮ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ

ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:-

“ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ (ਜੇ ਕਿ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ) ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 2 (11) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ।

ਗਣੇਸ਼ ਸੁਖਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਪਾਟਕਰ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰ ਚੰਦਰ ਕੁੰਡੂ ਬਨਾਮ ਸੇਬਕ ਚੰਦ ਚੌਧਰੀ (3) 'ਤੇ। ਉੱਥੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਬਚ ਕੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀ. 653, 'ਤੇ ਮਿੱਤਰਾ ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

" ਦਰਅਸਲ, 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਣਚਾਹੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕੇਡ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੌਤ, ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕੇਡ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਰਸ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਸੂਟ ਜਾਂ ਮੋਰਟ ਗੇਜਾਂ 'ਤੇ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇਵੇਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਹੈ। ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਵਾਰਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ, ਜੇ ਕਿ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ, ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, - ਭਾਵੇਂ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅੰਸ਼ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾ ਜੋ ਮੈਂ ਮਿੱਤਰਾ ਜੇ., ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(1) I.L.R. (1918) 42 Bom. 504

(1) I.L.R. (1931) 55 Bom. 709

(1) I.L.R. (1907) 34Cal. 642 (F.B.)

ਦੀਨਾਮੇਨੀ ਚੌਧਰਾਨੀ ਬਨਾਮ ਇਲਾਹਾਦੂਤ ਖਾਨ (1) ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰੈਟ ਜੇ., ਨੇ ਪੀ. 852 ਤੇ ਦੇਖਿਆ:-

'ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ 'ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ।

ਬ੍ਰੈਟ ਜੇ., ਵੁਡਰੇਫ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਨਾ 856 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਖਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਵਾਰਿਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉੱਤਰਜੀਵਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਖਰੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਾਰਿਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੋਵੇ।"

ਪੰਨਾ 858 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:-

"ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਵਾਰਸ' ਦੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਕੇਸਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦੀ ਸਖਤ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਰਥ ਹੈ।"

ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਮਯੱਪਨ ਸਰਵਾਈ ਬਨਾਮ ਮੇਯੱਪਨ ਅੰਬਾਲਮ (1), ਚੁਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਮਨੀ (2) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ, ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਅਤੇ 53 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (11) ਵਿੱਚ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਹਿ ਪਾਰਸਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਗਿਆਨ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਦਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਗੰਗਾ ਨਾਥ ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (11) ਵਿੱਚ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਹਿ-ਪਾਰਸਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਜੋ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਲੇਖ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਗਜਾਪਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇਵ (2) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ

(1) I.L.R. (1895) 8 C.W.N. 843

(1) 46 M.L.J. 471

(1) I.L.R. (1918) 42 Bom. 504

(1) I.L.R. (1938) All. 163

(1) A.I.R. (1941) 30 Pat. 755

ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਫਜ਼ਲ ਏ.ਯੂ., ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗੱਪਾ ਨਾਦਰ ਬਨਾਮ ਕਰੁਪੀਅਨ ਨਾਦਰ (3) ਉੱਤੇ। ਇਸ ਮਦਰਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇੱਕ ਸੂਟ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੈਂਬਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਚਰਿੱਤਰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ, ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਡਰ XXII ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ, 1937 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀਰਰਾਮਰੇਡੀ ਸੁਬਰਾਮੀ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਵੀਰਰਾਮਰੇਡੀ ਸੰਕਰਮਾ (5) ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਬਚਣ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ., ਪ੍ਰੇਮ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (11) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਅਧੀਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਜੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹਨ। ਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੇ ਲਾਰਡ ਫਿਲਿਮੋਰ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਿੰਗਗੋੜਾ

(3) A.I.R. (1925) Mad. 455 (4) A.I.R. (1945) Oudh 60

(5) 1949 2 M.L.J. 821

ਬਨਾਮ ਬਸਨਗੌੜਾ (2)। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ, ਭਾਵ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਜੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 3 ਜਨਵਰੀ 1952 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਆਪ ਸਹਿਣਗੀਆਂ।

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(1) A.I.R. 1941 Lah. 447

(2) 1927 54 I.A. 122 at P. 125

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।